

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΤΑΛΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

POESÍA ITALIANA MODERNA

2 Ποήματα του Εουτζένιο Μοντάλε

2 Poemas de Eugenio Montale

Μετάφραση: Σωτήρης Παστάκας

Traducción: Sotirios Pastakas

Nato a Genova nel 1896 da un'agiata famiglia della media borghesia. Sempre indeciso sull'indirizzo da dare alla propria vita "pratica", il poeta arriva fino ai 30 anni senza un lavoro fisso; nel 1927 finalmente venne assunto come **redattore** presso la casa editrice fiorentina Bemporad. Dovette quindi trasferirsi a Firenze, dove nel 1929 venne nominato **direttore della Biblioteca del Gabinetto Vieusseux** fino al 1938, quando fu allontanato dall'incarico perché si era sempre rifiutato di prendere la tessera del Partito fascista. Questi anni sono caratterizzati da una straordinaria intensità di rapporti umani e culturali. In questo periodo si situa anche l'inizio del rapporto affettivo con **Drusilla Tanzi**, che sarebbe divenuta ben presto la compagna e poi la moglie di Montale. Dopo la Liberazione Montale partecipò (per gli affari culturali) al Comitato di liberazione nazionale e aderì, ma per poco, al Partito d'azione (unica e breve

Ο Εουτζένιο Μοντάλε (Γένοβα 1896-Μιλάνο 1981) είναι το πέμπτο λογοτεχνικό βραβείο Νόμπελ της Ιταλίας (Giosuè Carducci (1906), Grazia Deledda (1926), Luigi Pirandello (1934), Salvatore Quasimodo (1959), Eugenio Montale (1975) και Dario Fo (1997). Εργάστηκε ως το τέλος της ζωής του στην "Corriere della Sera", κι όταν πέθανε κανένας δεν γνώριζε στην πολυκατοικία του στο Μιλάνο πως ήταν ποιητής, μια και στο κουδούνι του έγραφε «δημοσιογράφος». Ποιητές και κριτικοί τον κατηγορήσαν εμπειριστατωμένα για λογοκλοπή και συγκεκριμένα πως έκλεψε ολόκληρους στίχους από τον ποιητή Κλεμέντε Ρέμπορα.

Chissà se un giorno butteremo le maschere

Chissà se un giorno butteremo le maschere
che portiamo sul volto senza saperlo.
Per questo è tanto difficile identificare
gli uomini che incontriamo.
Forse fra i tanti, fra i milioni c'è
quello in cui viso e maschera coincidono
e lui solo potrebbe dirci la parola
che attendiamo da sempre. Ma è probabile
che egli stesso non sappia il suo privilegio.
Chi l'ha saputo, se uno ne fu mai,
pagò il suo dono con balbuzie o peggio.
Non valeva la pena di trovarlo. Il suo nome
fu sempre impronunciabile per cause
non solo di fonetica. La scienza
ha ben altro da fare o da non fare.

ΠΟΙΟΣ ΞΕΡΕΙ ΑΝ ΚΑΠΟΙΑ ΜΕΡΑ ΘΑ ΠΕΤΑΞΟΥΜΕ ΤΙΣ ΜΑΣΚΕΣ

Ποιος ξέρει αν κάποια μέρα θα πετάξουμε τις μάσκες
που φορούμε στα πρόσωπά μας χωρίς να το γνωρίζουμε.
Γι' αυτό είναι τόσο δύσκολο να αναγνωρίσουμε
τους άντρες που συναντάμε.
Ίσως μεταξύ των πολλών, μεταξύ των εκατομμυρίων υπάρχει
εκείνος στον οποίο συμπίπτουν το πρόσωπο και η μάσκα
και μόνο αυτός θα μπορούσε να μας πει τη λέξη
που περιμέναμε πάντα. Αλλά είναι πιθανό
ότι ο ίδιος δεν γνωρίζει το προνόμιο του.
Όποιος τη γνώριζε, αν υπήρξε ποτέ,
τιμωρήθηκε να τραυλίζει κι ακόμη χειρότερα.
Δεν άξιζε να τον βρούμε. Το όνομά του
δεν είναι βολικό πάντα να προφέρεται για λόγους
όχι μόνο φωνητικής. Η επιστήμη
έχει πολλά να κάνει ή να μην κάνει.

PRIMA DEL VIAGGIO

Prima del viaggio si scrutano gli orari,
le coincidenze, le soste, le prenotazioni
e le prenotazioni (di camere con bagno
o doccia, a un letto o due o addirittura un flat);
si consultano
le guide Hachette e quelle dei musei,
si scambiano valute, si dividono
franchi da escudos, rubli da copechi;
prima del viaggio si informa
qualche amico o parente, si controllano
valigie e passaporti, si completa
il corredo, si acquista un supplemento
di lamette da barba, eventualmente
si dà un'occhiata al testamento, pura
scaramanzia perché i disastri aerei
in percentuale sono nulla;
prima
del viaggio si è tranquilli ma si sospetta che
il saggio non si muova e che il piacere
di ritornare costi uno sproposito.
E poi si parte e tutto è OK e tutto
è per il meglio e inutile.

E ora che ne sarà
del mio viaggio?

Troppo accuratamente l'ho studiato
senza saperne nulla. Un imprevisto
è la sola speranza. Ma mi dicono
che è una stoltezza dirselo.

ΠΡΙΝ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ

Πριν από το ταξίδι, ελέγχουμε δρομολόγια,
ανταποκρίσεις, στάσεις, διανυκτερεύσεις
και κρατήσεις (δωματίων με μπάνιο
ή ντους, με ένα ή δύο κρεβάτια ή ένα ολόκληρο flat) ·
συμβουλευόμαστε τους οδηγούς Hachette κι εκείνους των μουσείων,
βγάζουμε συνάλλαγμα, ξεχωρίζουμε
τα φράγκα από τα εσκούδο, τα ρούβλια από τα καπίκια·
πριν από το ταξίδι ενημερώνουμε
κάποιο φίλο ή συγγενή μας, ελέγχουμε
βαλίτσες και διαβατήρια, ολοκληρώνουμε
το ρουχισμό, αγοράζουμε επιπλέον
ξυραφάκια, πιθανότατα
ρίχνουμε μια ματιά στη διαθήκη, από καθαρή
δεισιδαιμονία επειδή τα αεροπορικά δυστυχήματα
στατιστικώς είναι μηδενικά·
πριν
από το ταξίδι είμαστε ήρεμοι αλλά υποψιαζόμαστε ότι
οι σοφοί δεν μετακινούνται και η χαρά
της επιστροφής κοστίζει παραπάνω λεφτά.
Ωστόσο πηγαίνουμε και όλα είναι ΟΚΕΥ και όλα
είναι μια χαρά όπως και περιττά.

Και τώρα τι θ' απογίνει
το ταξίδι μου;
Το έχω μελετήσει πολύ προσεκτικά
χωρίς να γνωρίζω τίποτα. Ένα απροσδόκητο συμβάν
είναι η μόνη ελπίδα. Αλλά μου λένε
πως είναι ανόητο να το συζητώ.